

סקירת אמצעי תשלום: עבודת חקר

דף עבודה כללי

לפניכם סקירה מקיפה על אחד מאמצעי התשלום הקיימים היום.
עליכם **לתמצת** את הסקירה **ולהציגה** בפני הכיתה במשך 3-5 דקות באמצעות מצגת, פוסטר או כל כלי עזר אחר.

ניתן לשלב במסגרת ההצגה שירה, ריקוד, הצגה, סרטון וכדו'.
במסגרת הצגת הסקירה, עליכם **להשיב** על השאלות הבאות:

1. מהו אמצעי התשלום מבחינה טכנולוגית?
2. כמה עולה להפיק את אמצעי התשלום?
3. כיצד מבטיחים את האמון באמצעי התשלום (אמצעים נגד זיוף למשל)?
4. מהם היתרונות והחסרונות שלו?
5. כיצד צריך להשתמש בו?
6. מי קהל היעד של אמצעי התשלום?

תשלום מקוון

האינטרנט והסמארטפון הם תשתית טכנולוגית שאפשרה התפתחות של שיטות תשלום מקוונות, כלומר תשלום על שירותים ומוצרים באמצעות האינטרנט ואפליקציות הסמארטפון. כיום מרבית הבנקים בארץ ובעולם מאפשרים להעביר כסף, לתשלום לבתי עסק וגם לחשבון בנק של אדם אחר, באמצעות אפליקציות. זוהי תופעה חדשה יחסית, שתחילתה בשנת 1998. חברה קטנה בשם פיי-פאל (Pay-Pal) איפשרה לאנשים ולבתי עסק לשלם ולהעביר כספים באופן מאובטח דרך האינטרנט. הבעיה שפיי-פאל פתרה נוגעת לאבטחה. אפשר היה למסור פרטי כרטיס אשראי דרך הטלפון, דואר או האינטרנט, אבל גניבה של פרטי כרטיס האשראי הייתה, ועודנה, חשש. המערכת של פיי-פאל, וחברות סליקה (העברת כספים) מקוונות אחרות שבאו בעקבותיה, היה הפרדת פרטי התשלום של הלקוח מהספק. לקוח משלם לחברת הסליקה וזו משלמת לספק, כאשר פרטי המידע של הלקוח לא מגיעים לספק ומאובטחים במערכת של חברת הסליקה. זו לא מערכת בלתי פריצה, אבל מנגנוני אבטחה וביטוח במקרה של גניבה יצרו אמון. בנוסף יצרה פיי-פאל מערכת ליישוב מחלוקות בין הלקוח והספק. אם לקוח לא קיבל את המוצר או השירות, או שזה היה פגום או חסר, הלקוח יכול להתלונן ולקבל את כספו חזרה.

מערכות תשלום מקוון והעברת כספים דרך האינטרנט עדיין עומדות בפני אתגרים טכנולוגיים ורגולטוריים (כלומר מול רשויות החוק). בעיה לדוגמה היא שתשלום בין לקוח וספק הנמצאים במדינות שונות נתונים תחת חוקים שונים ועובדים בסביבות טכנולוגיות שונות. יש מדינות שבהן מערכת העברת הכסף מחשבון בנק אחד לאחר לוקחת דקות ומדינות שבהן זה לוקח יום ואפילו שלושה ימים. זה נשמע מעט, אבל אלו הבדלים משמעותיים והמערכת האיטית ביותר מאיטה את כולם.

יש גם בעיה של תשתיות. במדינות מתפתחות באפריקה, למשל קניה, תשתית האינטנט הקווית, כלומר בכבלי טלפון, כמעט ולא קיימת מחוץ לערים הגדולות. במקום להשקיע מילארדי דולרים בהנחת מאות אלפי ק"מ של כבלים, דילגו שם ישר לטלפון נייד. גם מערכות העברת התשלומים דילגו ממערכות מקוונות של חשבונות בנק לחשבונות המתנהלים בין הטלפונים הניידים. למבה האירוניה, עד היום לוקח לאזרח בארה"ב יום-יומיים להעביר כסף מחשבון הבנק שלו לזה של אזרח אחר בארה"ב, אבל מזה 15 שנים שאזרח בקניה יכול לעשות את אותה פעולה באמצעות הטלפון הנייד שלו בתוך דקות.